

Хрущ Ю. М., Ковтун А. В.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК КУРОРТІВ УКРАЇНИ

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Анотація: У статті розглядається сучасний стан та розвиток курортів України. Проаналізовано ресурси для розвитку санаторно-курортної справи в Україні, проблеми та недоліки санаторно-курортної справи в Україні.

Ключові слова: курорт, туризм.

Summary: The article discusses the current state and development of resorts in Ukraine. Analyzed the resources for the development of spa business in Ukraine, problems and shortcomings of sanatorium made in Ukraine.

Keywords: resort, tourism.

Актуальність. Розвиток туристичної галузі, зокрема, курортного комплексу на сьогодні є надзвичайно актуальним, оскільки туризм є одним з важливих чинників виходу нашої країни з кризи, стабільних надходжень до бюджету, підвищення зайнятості населення, тощо. Курортно-лікувальний туризм є одним з пріоритетних напрямків розвитку національного та іноземного туризму в країні, одним з найбільш сталих і перспективних туристичних ринків. Існуючі та потенційні запаси лікувальних ресурсів, з огляду на їх якісні та кількісні характеристики, можуть бути основою створення інноваційного туристського продукту. Саме тому розвиток санаторно-курортної справи в Україні потребує всебічної підтримки, узгодженого розвитку в межах всієї індустрії туризму країни.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Окремі аспекти розвитку та стану курортів висвітлені такими вченими як Е. Федосов, Н. Фоменко, О. Веремеєнко та ін. К. Бабов, В. Кулик займалися питаннями організації санаторно-курортного лікування та оздоровлення в Україні. О. Бейдик займався дослідженням рекреаційно-туристських ресурсів України, М. Лобода – курортних ресурсів України.

Мета статті дослідження та вивчення курортної галузі України: аналіз розвитку рекреаційних курортів, проблем та перспектив використання в оздоровчих цілях.

Виклад основного матеріалу. Санаторно-курортна справа в Україні є одним з найдавніших видів рекреації. З XIX ст. відомі кліматичні курорти Південного берега Криму, бальнеологічні курорти Прикарпаття і Закарпаття, Поділля, Полтавщини, грязьові курорти Криму та Одещини. Перші заклади в Україні, виникли в Шкло (1576), Саках (1799), Трускавці (1827), Одесі (1829), Бермінводи (1862), Моршині (1877); лікувальні властивості грязей на узбережжі

Куяльницького лиману (1833), поблизу Голої Пристані (Гопри) (1895).

Курортом можна вважати місцевість з набором лікувальних факторів, певними кліматичними, географічними та гігієнічними умовами. Основою для визначення території як курорту є, по-перше, наявність природних лікувальних ресурсів, по-друге, необхідної інфраструктури для їх експлуатації та організації лікувально-профілактичної діяльності. Спеціально визначені природні території, які мають природні оздоровчі та лікувальні ресурси використовуються для організації діяльності курортів [1].

Курортний комплекс України представлений величезними запасами різноманітних природних лікувальних ресурсів, мережею санаторно-оздоровчих закладів і резервом досвідченого кадрового потенціалу.

В Україні діють понад 100 курортів та курортних місцевостей та санаторно-курортні заклади є практично в кожній області. За сполученням ресурсів і напрямками спеціалізації діючих курортів територію країни умовно можна поділити на три великі регіони: Південний, Західний та Центральний. Для Південного регіону характерно переважання кліматичних приморських курортів у поєднанні з грязями та мінеральними водами. В Західному регіоні основою курортної справи є використання бальнеологічних мінеральних вод та грязей у поєднанні з кліматичними (переважно ландшафтними) ресурсами. У Центральному регіоні переважають курорти, які розвиваються на основі використання мінеральних вод та ландшафтних кліматичних ресурсів.

Україна посідає одне з провідних місць в Європі щодо наявності сприятливих природно-кліматичних умов, привабливих та унікальних природних лікувальних ресурсів для відпочинку й лікування населення. Послуги санаторно-

курортних закладів в Україні становлять майже 40 % від загального обсягу діяльності галузі туризму. Серед них особливо цінними є мінеральні води та лікувальні грязі практично усіх відомих бальнеологічних типів.

Найбільшу атрактивність серед курортних територій мають Одеська, Харківська, Чернівецька, Львівська та Київська, Закарпатська та Івано-Франківська області.

Ресурсна база представлена такими бальнеологічними типами мінеральних вод: вуглекислі (Закарпаття), радонові (Вінницька, Черкаська області), сульфідні (Львівщина, Закарпаття, Крим), залізні (Донбас), бромні, йодобромні та йодні (Причорномор'я), кремністі (Харківщина), води з підвищеним вмістом органічних речовин типу „Нафтуся” (Львівська, Хмельницька області), води без специфічних компонентів (Харківська, Полтавська, Одеська області). Грязеві курорти використовують торфові, мулові, сапропелеві грязі, значні поклади яких є в озерах та лиманах Криму, Одеської, Херсонської, Запорізької областей. Кліматичні курорти охоплюють як узбережжя Чорного та Азовського морів, так і унікальні ландшафти практично по всій країні. Відомі спелеокурорти в соляних шахтах Донбасу та Закарпаття.

Грязелікування застосовується на 19 курортах України, зокрема на таких відомих як Куяльник, Саки, Євпаторія, Бердянськ, Кирилівка, Слов'янськ, Миргород та ін., а також у міських грязелікарнях, фізіотерапевтичних відділеннях, деяких санаторіях, в лікарнях, вдома. На сьогодні в Україні існує розвинена мережа санаторно-курортних та оздоровчих закладів, яка нараховує більше 3 тис. суб'єктів, однак за даними Держслужби статистики, в країні зменшується кількість санаторно-курортних та оздоровчих закладів. Мережа оздоровчих закладів країни налічує 2,6 тис. підприємств. До мережі входять санаторії (14,9%), санаторії-профілакторії (11,7%), пансіонати з лікуванням (2,1%), бальнеологічні та грязьові лікарні (0,2%), курортні поліклініки (0,1%), будинки, пансіонати та бази відпочинку (70,5%), дитячі санаторні та оздоровчі заклади (2,2% від загальної кількості санаторно-курортних установ).

Для оцінки природного потенціалу курортів і забезпечення їх сталого розвитку необхідно

державне зведення даних про природні лікувальні ресурси і об'єкти курортної інфраструктури. При оголошенні природної території «курортною» та застосуванні спеціальних економічних заходів мають бути враховані результати еколого-економічної та соціально-економічної оцінок природного потенціалу курортів та об'єктів їх інфраструктури.

Значною проблемою є забезпечення курортного комплексу сучасною та розвинутою інфраструктурою, яка б відповідала світовим стандартам, сприяла підвищенню його конкурентоспроможності. Наявність унікальних природних лікувальних ресурсів, розвинутої курортної інфраструктури, на фоні якої має формуватися державне ставлення до раціонального використання рекреаційних можливостей курортних територій, що обумовить подальший розвиток курортної галузі України.

Недоліками санаторно-курортної справи можна вважати перш за все застарілу матеріально-технічну базу, яка не відповідає вимогам часу. Скорочення кількості підприємств та персоналу, зростаюча вартість послуг при низькій якості обслуговування теж можна вважати значною проблемою. Всі ці недоліки обумовлюють скорочення попиту і як наслідком такої ситуації є збитковість більш ніж половини санаторно-курортних закладів.

Висновки та перспективи подальшого наукового пошуку. Проаналізувавши сучасний стан та розвиток курортів можна констатувати, що існуюча матеріально-технічна база потребує значних капіталовкладень у розвиток та реконструкцію діючих курортів, облаштування нових курортів. Тому потрібно залучати інвестиції в розвиток відповідної курортної та туристської інфраструктури, розраховані не тільки на зарубіжного, а й на вітчизняного інвестора. Тому на сьогодні існує об'єктивна необхідність у зміні пріоритетів управління та приведення курортної галузі до європейських стандартів. Це неможливо без участі держави. Формування державної стратегії розвитку курортно-рекреаційного господарства України стає на сьогодні найбільш актуальною проблемою. Отже, розвиток санаторно-курортної справи в Україні потребує підтримки, узгодженого розвитку в межах всієї індустрії туризму країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України „Про курорти” від 5.10.2000 р., № 2026-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 50. – Ст. 435.
2. Курортні ресурси України; під ред. Проф. М.В. Лободи. - К.: ЗАТ „Укрпрофоздоровниця”, „Тамед”, 1999. – 344 с.

Царькова О.В., Работа Т.А., Мартынюк А.Г.

ФЕНОМЕН ФРУСТРАЦИИ В КОНТЕКСТЕ ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПИИ

Научный руководитель: Царькова О.В., кандидат психологических наук, доцент

Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого,
г. Мелитополь

Аннотация: В статье рассматривается понятие фрустрации в рамках гештальт-терапии. Приведены основные особенности работы с феноменом фрустрация в гештальт-подходе. Проанализировано уровень изученности фрустрации в контексте гештальт-подхода.

Ключевые слова: фрустрация, гештальт-терапия, феномен, понятие, терапия, проблема.

Zarkova O., Rabota T., Martyniuk A. The phenomenon of frustration in the context of gestalt therapy.

Summary: The article discusses the concept of frustration, in the framework of Gestalt therapy. The main features of working with the phenomenon of frustration in the Gestalt approach. Analyzed the knowledge level of frustration in the context of the Gestalt approach.

Keywords: frustration, gestalt therapy, the phenomenon, the concept of therapy, a problem.

Актуальность. Потребность научно-исследовательского обращения к проблеме фрустрации в нашем обществе существует давно. Сегодня фрустрация как выражение критической психологической ситуации, в которой находится общество, становится реальностью. Актуальность изучения этой проблемы определяется жизненной необходимостью поиска всех возможных путей выхода из глубокого всестороннего общественного кризиса, отражающегося в массовой психологии как „крушение надежд”, ощущение безысходности, снижение веры в завтрашний день.

В определенной мере фрустрацию можно рассматривать как индивидуальное явление, присущее целым группам людей, социальным слоям. Она становится своеобразным фактором объединения людей на почве общего переживания неудовлетворенностью жизнью.

Общественный пессимизм, психологическая усталость и разочарование не могут быть благодатной почвой для созидательной деятельности. В этих условиях возрастает потребность исследования генезиса фрустрации, выявления ее критериев, анализа динамики фрустрационных процессов, их последствий.

Анализ последних исследований и публикаций. Проблема фрустрации ставится в плане теоретического обсуждения и в еще большей степени является предметом экспериментальных исследований. Несмотря на большое число опубликованных на тему о фрустрации работ, в этой теме еще много неясного. Не случайно даже высказываются сомнения в необходимости концепции

фрустрации, поскольку охватываемые ею явления разнообразны и их можно объяснить, не прибегая к данной концепции. Так, в частности, ставит вопрос Рид Лоусон в книге „Фрустрация. Развитие научной концепции”. Эта книга представляет собой попытку показать современную постановку и различные решения данной проблемы [1]. В книге, помимо большой обобщающей статьи указанного автора под заглавием „Поиски и аргументы”, даны восемь статей различных авторов, выражающих разный подход к фрустрации. Хотя концепция фрустрации используется в арсенале фрейдизма нельзя считать ее обязательно с ним связанной. Проблема барьера, блокирующего деятельность, поставлена Куртом Левиным без прямого влияния фрейдизма [3]. Многие психологи, проводящие большую экспериментальную работу по фрустрации, к фрейдистам совсем не относятся. В частности, было бы нелепо подозревать в фрейдизме исследователей фрустрации, проводящих эксперименты на животных, а таких много. На сегодняшний день феномен фрустрации в контексте гештальт-терапии мало изучен.

Цель статьи – теоретическое рассмотрение феномена фрустрации в рамках гештальт-терапии; выявление особенностей понимания фрустрации в гештальт-подходе.

Изложение основного материала. Фрустрация (от англ. *frustration* – расстройство планов, крушение надежд) – это состояние сильной неудовлетворенности, которое возникает, когда наши желания и стремления наталкиваются на сопротивление, не сбываются, не оправдываются, планы срываются. Состояние фрустрации ассоциируется с психической (а если